

žnost in nam pridejo proti milijonskemu nalu besnih Rusov na pomoč. Pač krasni izraz skupne volje do zmage! Op. uredništva).

Bolgarska sila.

Pisatelj Pozzi objavlja v francoskem času „L' Oeuvre“ članek, v katerem pravi m. dr.: Sarail (poveljnik francosko-angleških čet v Saloniku) ne more ofenzivo nikdar pričeti, ker vše danes četverozvezda, da šteje b o l g a r s k a a r m a d a o k o l i 700.000 mož. Bolgari so mobilizirali pol milijona mož in so izgubili od njih na mrtvih in invalidih komaj 50.000. Novi rekruti letnikov 1914 do 1917 štejejo 150.000 mož. K temu pride še 100.000 prostovoljcev iz Makedonije in albanskih komitadšev. Artiljerije in streliva imajo dovolj.

Ruske izgube.

Iz Stockholm-a poročajo: Ruska ofenziva se je zopet zadušila v krvi in blatu. Poskusi ruskega finančnega ministra, dobiti novega posojila v Ameriki, Franciji ali Angliji, so se izjalovili. Od pričetka ruske ofenzive od 1. julija je zgubila ruska armada 265.000 mož in 15.000 častnikov. Od pričetka vojne do konca leta 1915. je bilo 2 milijona Rusov vjetih, ravno toliko pa ubitih. Poginilo je na stotisoč civilnih beguncev. Nad 3 milijone beguncev iz okupiranih ruskih pokrajin se nahaja v notranjosti države.

Bolečine odpravljajoča sredstva, ki se jih povzroča, niso za vsakega primeren. Marsikdo prične od njih bljaviti, mnogokrat pokvarijo želodec in škodujejo živčnemu sistemu. Pač pa je Fellerjiev zunaj rabljivi, kako blagodejni rastlinski esenčni fluid z zn. »Elsa«-fluid zanesljivi odpravljitelj bolečin za vsakogar. Obdrženje in masaže s Fellerjievim fluidom učinkujejo neposredno na bolečih delih trupla, pomirijo živce, odpravijo povzročitelje bolečin in oživljajo krvno cirkulacijo. Tako pri bolečinah v hrbtni in v strani, pri bodenju in trganju se pokaže bolečine odpravljajoči učinek tako hitro, kakor pri drugih bolečinah na raznih mestih trupla. 12 steklenic tega zdravniško priporočenega domačega sredstva pošilja povsod franko za samo 6 K lekarnar E. V. Feller, Stubbica, Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko). Kdor trpi na pomanjkanju teka, naj skrbti za živahnino izmenjavo snovi s Fellerjievimi ručno odvajajočimi Rhabarbara-krogljicami z zn. »Elsa«-krogljice. 6 škatljike stane franko 4 K 40 h; naročiti jih je na zgorajnjem naslovu. Te prave »Elsa«-krogljice učinkujejo hitro, sigurno in niso nikdar neprijetne ali škodljive; torej imajo vedno prednost pred drugimi drastičnimi odvajalnimi sredstvi. Oba »Elsa«-prparata zaslужita pošteno, da se ju vsakomur priporoča.

namen stopil je v zvezo z Emanuelem Egrem in tovarisi kot poddobavitelji. Ko je pošiljatev aprila meseca v Oradno došla, bil je en vagon mrve popolnoma moker, v ostalih 11 vagonih pa so našli v mrvi več centov težko kamenje. Sodnija obsodila je vsled tega Mayera Semensieba na tri meseca ječe in 300 K globe, trgovca Em. Eger na eno leto ječe in 2000 K globe. Kraljeva kurija je priziv proti tej obsodbi zavrnila.

Spanje nedolžnega.

Klausenburg, 19. julija. Pred tukajšnjo vojaško divizijsko sodnijo stal je neki honved rumunske narodnosti, obtožen težkega zločina. Razprava je bila že končana, javni obtožitelj je predlagal smrtno kazeno. Potem bi moral zagovornik k besedi priti. V dvorani je bilo vse tisto, ker se je imelo razsoditi o življenju človeka. Nakrat se je začelo — glasno smrčenje. Prihajalo je od obtoženca, ki je bil na obtožni klopi zaspal. Zagovornik je nato dejal: „Cenjena divizijska sodnija! Pripravil sem se na veliki zagovor, katerega pa ne budem držal. Le poglejte obtoženca! Vprašam, ali zamore biti človek kriv, ki mirno zaspí, kadar se razsoja o njegovem življenju ali smrti?“ — Sodnija je vojaka oprostila.

„Umetni“ podplati.

Gradec, 25. julija. Pred tukajšnjo okrajno sodnijo bil je trgovec z usnjem Moric Glattauer obtožen, da je t. zv. umetne podplate, obstoječe iz papirja, po 13 do 14 K za en kilogram prodajal. Obtoženec ni prišel k razpravi. Obsojen je bil zaradi navajanja cen na en teden zapora ter 500 kron denarne globe.

Najvišje cene v veliki in mali kupčiji z živimi prašiči in prašičjimi pridelki.

Te najvišje cene so se izdale od c. kr. štajerske namestnije na podlagi ministrske odredbe z dne 6. julija 1916 in so sledеče:

1.

Za prodajo živih svinj na svinjskih sejmih v vseh občinah Štajerske (razven Gradca): za pitane svinje v teži od 60 do 90 kg pri prodaji živinorejem, ki jih bodo naprej držali, ena kila žive teže 6 K 12 h; za mastne svinje vsake teže, ki se namaravajo zaklati kila žive teže (po budimpeštovsko-kobanyaški usanci) 6 K 94 h; za mesne svinje v teži čez 40 kg za kilo žive teže 4 K 80 h. Tem cenam se ne sme priračunati nobenih drugih dodatkov.

2.

Pri prodaji zaklanih svinj (Weidener) v celih ali polovičnih kosih sme se za 100 kg netto-teže zahtevati ali plačati: za dobavo od železnice prodajalca brez zavoda: za Weidener-svinje z glavo in nogami 700 K, brez glave in nog 720 K. Za zavoj se sme zahtevati k večjem 1% prodajalne cene.

3.

Pri prodaji izdelovalca prekupčevalcu se sme zahtevati ali plačati pri 100 kg netto-teže: A. za pripravljeni, soljeni, okajeni, papirirani ali kuhan špeh ter za druge vrste delikatesnega špeha: namizni špeh s kožo (surov ali soljen) 800 K, brez kože (okajen) 840 K, od hrbtna 850 K, okajen 900 K, desertni špeh 900 K. — B. Za pripravljeno svinjsko meso: stegno, pleče, (sveže) 780 K, okajeno 840 K, karré (sveže) 820 K, isti (okajeno) 860 K, meso od reber in trebuha (sveže) 700 K, isti (okajen) 730 K. Pri vseh drugih vrstah se sme zahtevati za sveže meso k večjem 700 in za okajeno meso k večjem 730 K. — C. Klobase: Mesne klobase (ekstra-klobase, frankfurterce) 770 K; trajne klobase: salami 1500 K, braunšvajgerce 650 K; mehke klobase: krvave 180 K,

jeterne 180 K, prešane 670 K. — Za seme računati zopet k večjem letu nine.

4.

Cene veljajo za gotovo plačilo in prevzetja blaga.

5.

Pri prodaji v malikupčiji, neposredni oddajni porabitelju, v kolikor zgodni po izdelovalcu v množinah do 15 kil ali po prekupčevalcu, sme se zahtevati v plačati: A. Za špeh s kromato: nerazpuščena svinjska mast 9 K 40 h; špeh s kožo (surov ali soljen) 8 K 80 h; špeh (okajen) 9 K 30 h, špeh (surov ali soljen) 9 K 40 h, isti (okajen) 9 K 60 h; desertni špeh 9 K 60 h. Pri prodaji katerekoli vrste drugega špeha masti se sme za 1 kilo k večjem 8 h zahtevati ali plačati. — B. Za svinje meso 1. nekuhano: stegno, pleče, pečenka (sveže) 8 K 40 h, šunka, pečenka (okajena, zelhana, nekuhanata) 8 K 60 h; karré (sveže) 8 K 60 h, isti (okajen) 8 K 80 h; meso od reber ali trebuha (sveže) 7 K 60 h, isto (okajeno, kuhan ali zelhan) 7 K 80 h. Cene veljajo za meso, ki ni odrezano od posebej pa se ne sme dodajati kosti. Kuhanino: šunka 13 K 20 h, pleče, šopf-pečenka 10 K, karré 10 K, meso ber in trebuha 9 K 50 h. Pri razprodaji terekoli vrste, ki ni bila tukaj omenjena, sme za eno kilo svežega mesa k večjem 20 h, za eno kilo okajenega ali kuhanega mesa k večjem 7 K 60 h, za eno kilo jenega in kuhanega mesa pa k večjem 50 h zahtevati ali plačati. — C. Klobase: mesne klobase (ekstra-klobase in frankfurterce) 8 K; trajne klobase: salami 16 K, švajgerice 6 K 80 h; mehke klobase: 2 K, jeterne 2 K, prešane 7 K.

6.

Za notranje dele veljajo razprodaji za 1 kg sledeče cene: jekiz (zelhan) 6 K, isti (surov) 5 K 50 h; ske ledice 5 K 50 svinjske jetre 4 K; ske možgane 3 K 60 h, svinjske s srcem 3 K. Pri razprodaji svinjskih razprodajalcu prekupcem ne sme 1 kilo 1 K 60 h prekosi.

7.

Kdor bi to postavo prestolil, se po dotični ministrski odredbi. Te stopijo s 25. julijem 1916 v veljavo.

Vporaba in nabiranje kopriv.

Sramoten načrt naših sovražnikov terjanjem dvoza surovin izstradati ljudstvo, ki je s čudovito ustvarjajočo visoko dospelo, se mora nničiti. Misli včeli varčevati in ne omejevati. Pomarjene surovine smo večinoma odganjali s povejanjem nadomestnih snovi in z izradanjem zanemarjenih odpadkov. Vojna nadalje preprečila, da se moramo napovedi neodvisne od inozemstva, kjer je le možno. Naši naravnari zakladi dajejo za to priljubljen primeru se da to dokazati. Našo ljudstvo je uvažalo surove t. j. bomba, volno in lan ter juto večinoma iz inozemstva. Dovoz je onemogočila vojna. Iskanje nadomestnih virov je obrnilo pozornost divje raststročne koprivo, rastlino, iz katere se more izdelovati dobra tkanina. Koprivo je pripravna za izdelovanje debelih prtičev, na za obleko in za perilo, ravno tako za izdelovanje vate. Dosedanje težave je vkljuceno od trdih leseni delov, so odstranjeni. V času vojne najdenim sredstvom so goče koprivino vkljuceno oprostiti in ga vključiti v velikem v podelovanje.

Vojno ministerstvo je uvedlo do zbirko kopriv v celi Avstriji. Za nabiranje

zavoj
kup
kraju
j. pri
kor se
največ
1 kg
vinj.
vsake
60 h
amizni
h, isti
hrbta
jen, 9
kuhan
ri raz
ha ali
60 h
tj. sko
šopí
če, pe
K 80 h
9 K
20 h
60 h
kosti;
— 2
12 K
od re
taji ka
ena, se
em 7 K
hanega
lo oka
nu 9 K
b a s e
rterice
braun
krvave
v mali
svinjski
, svini
, svini
pljuče
glav po
la cene
kaznjuje
odločbe
vo.

je

v s pre
pridno
o močjo
sмо се
anjkanje
pridelob
bo dose
nas je
iapraviti
mogoče.
liko. Na
aše tka
ž, ovčjo
zemstva.
bogatih
rnost na
e vlakna
opriva je
čev, plat
ako tudi
uve ločiti
tranjene.
bo mo
a izročiti
obširno
iranje se

na posebno zavzemejo šolski vodje in šolska mladina, ker se na ta način lahko naberejo velikanske množine. S tem se stori domovini velika usluga. Vsak, komur je le mogoče, se naj vdečeli nabiranja. Vojno ministerstvo plača kot odškodnino za 100 kilogramov posušenih koprivnih stebel 6 kron za 100 kilogramov posušenega koprivnega listja istotako 6 kron od občine. Gleda nabiranja je posebno vpetati sledete: Koprive se ne smejo iztrgati, ampak se morajo s koso ali s srpon ali z nožem odrezati. Koprive je treba žeti še le potem, ko so odcvetete v času od konca junija do konca avgusta. Na to jo na vsak način paziti, ker se pred cvetenjem nažete koprive ne morejo prevzeti. Vlakno poprej načetih rastlin še ni zrelo in ni dovolj trdno, da bi se moglo porabljati za tkanje.

Da se ovarujejo pri nabiranju roke žgodnih kopriv, se priporoča porabljati stare roščavice ali oviti okrog roke robec. Uvaževati je, da je treba listje od stebel osmukati. Ako je listje nekaj časa po žetvi ovenelo, ne peče več in se lahko osmuče z roko. Pri večjih množinah se listje zaradi hitrosti odrga, pri tem se suha steba vleče skoz greben (ali večje grablje) in se pri tem listje odtrga. Listje da poparjeno s krompirjem ali otrobi dobro klajo za svinje ali kokoši. Stebla se morajo temeljito posušiti, da so trpežna. V sušenje je postaviti steba na rahlo v kozolce, podle ali na podstrešje. Sušijo se seveda tudi lahko na solncu, ako se naložijo na strn ali na trato, kjer se še hitreje sušijo.

Popolnoma suha steba se povežejo s slamo v butare in shranjejo na suhem prostoru. Ako je v kraju že tečev kopriv že končana in blago že pripravljeno za pošiljatev, tedaj se naj to naznani prihodnjemu postajemu poveljstvu, ki ukrene, da se odvzamejo. Na Štajerskem pridejo v poštov tozadevna sledete postajna poveljstva: Bruck a. d. M., Celje, Gradec, Maribor, Ptuj, Feldbach, Fürstenfeld, Gleichenberg, Grafendorf, Gratwein pri Gradcu, Gröbming, Hartberg, Judenburg, Kallwang, Knittelfeld, Rače, Lebring, Ljutomer, Murau, Mürzzuschlag, Mureck, Nova Gora, Neumarkt, Petrovče, Radgona, Žalec, Sternthal, Rogaška Statina, Šmarje, Straß, grad Thalberg, Scheiffing, Trofaiach, Teharje, Waltersdorf, Slovenska Bistrica, Weiz, Admont, Bad Aussee, Traumberg pri Admontu, Köflach, Leoben, Ligist, Piber, Rottendann, Voitsberg, mestno poveljstvo Gradec.

ultimatum odgovorila in sicer popolnoma ne-zadostno. Istočasno je odredil srbski kralj Peter mobilizacijo svoje armade. Zapustil je tudi Belgrad z vsemi svojimi ministri. Isti dan še je došlo poročilo, da se rusko armado mobilizuje. Dne 28. julija ob 4. uri popoldne pa je poslal naš zunanjji minister grof Berchtold srbski vladu avstro-ogrsko vojno napoved. V daljših in krajših odmorih so sledile potem vojne napovedi ostalih držav, dokler ni bilo skoraj polovica sveta v vojni. Minulo je torej okroglo dve leti od tega časa. Nehvaležno delo bi bilo, govoriti o potokih solz in krvi, ki so bili v teh dveh letih pretočeni. Gotovo je, da tako grozovitega klanja zgodovina človečanstva še ni videla, da v tako velikanski meri še nikdar nista trčila sovraštvo in nasprotvo drug na drugega. Ali mi lahko rečemo: Avstro-Ogrska in Nemčija ter njih zavezniki niso krivi te vojne; vse so storili da bi jo zabranili. Usoda tega ni dopustila. Pravica je moralna biti z ojstrino meča branjena... Ponosni pa smo lahko ob tem krvavem dveletnem jubileju na junaške čine naših armad, ki se niso prestrašile milijonov russkih množic, ne besnega sovraštva Francuzov, ne izdajalstva laškega Etijskega, ne zlata lačne požrešnosti angleškega kramarja, ne azijatskih, afričanskih in avstralskih zaveznikov teh sovragov. In ob koncu družega leta vojne, ko so sovražniki zopet z vsemi svojimi močnimi silami pričeli na vseh frontah strašansko ofenzivo, zamoremo istotako hladnokrvno in ponosno reči: zmaga mora biti naša, kajti pravica in resnica so na naši strani!

Pokvarjena mladina. Zopet moramo opozarjati na veliko nevarnost, ki se pojavlja zdaj zlasti zaradi slabega nadzorstva pri mladini. Očetje so večinoma na bojiščih, matere so deloma preveč z vsakdanjim delom preobležene, deloma pa so se same na prav čudni način spremene, tako, da otrokom res niso posebnega izgleda, deloma pa so končno tudi tako prokletno neumne, da otroke same v opicih svoji ljubezni k razuzdanosti in drugim sličnim čednostim vodijo. To so stvari, ki se bodejo prej ali slej grozovito maščevale. In to se pojavlja v mestih, kakor tudi na deželi. Tatvine nedoletnih otrok niso več redka prikazen. Igranje za denar, veselje do lišpa in razne druge zabave privedejo deco polagoma a sigurno do tatvin in pozneje tudi do vlotov in ropov. Nedeloletne deklime zopet se v sedanjih časih neverjetno hitro privadijo razuzdanega živiljenja. Zgodil se je pred kratkim celo slučaj, da je bila neka 8-letna deklica od ne mnogo starejšega dečka onešaščena in — okužena. To so pač grozne družinske razmere! In kdo je kriv, kdo bi jih zamogel preprečiti? Policia in orožniki so danes tako z delom obloženi, da se od njih res ne more zahtevati, da bi se za vsacega pouličnega paglavca in za vsako smrkavo deklino, ki pohaja po ulicah, brigali. Starši imajo tukaj prvo in najsvetjejo dolžnost, paziti ter nadzorovati svojo deco pri vsakem koraku. Nekatere matere so seveda še tako neumne, da raje svojega zanemarjenega otroka zagovarjajo, da se proti oblasti pritožujejo, kadar mu kdo po pravici ušesa navije, namesto da bi ga same čez koleno položile in mu zadnjico nabrisale. Taki, od neumnih mater pokvarjeni otroci zrastejo staršiem kmalu čez glavo in pozneje res ni pomoči. V interesu družin in države bi torej bilo, ako bi se starši, ki zanemarjajo svojo najsvetjejo dolžnost, najstrožje kaznovalo. Tako, kakor ne-poštene ženske, ki se med vojno vlačijo z drugimi moškimi, ki popivajo po gostilnah, kadar dobijo od njih poštenih mož s krvjo prisluženo državno podporo, tako bi se moralno tudi brezvestne, lahkomiselne matere splošno zaničevati in kaznovati. C. kr. oblast je izdala glede neodraslih otrok stroge predpise; mi zahtevamo, da lokalne oblasti te predpise najstrožje upoštevajo in sicer brez ozira na stan ter druge okoliščine!

Štajerski c. k. namestnik na južno-zapadni fronti. Med 15. in 20. t. m. bival je namestnik Štajerske grof Clary und Aldrin-

gen v bivališču armadnega skupinskega poveljstva generalnega obersta nadvojvode Evgena in v pokrajini južno-zapadne bojne fronte, da prinese junashkim boriteljem železne gakora pozdrave in darila štajerske dežele. Grof Clary, ki je bil tudi od nadvojvode Evgena sprejet, zamogel je naše hrabre branitelje domovine v najprednejših črtah obiskati. Na italijanski zemlji imel je namestnik priliko, prepričati se o bojno-veselem navdušenju, ki preveva naše čete v boju zoper laško zahrbnost, ter o z upanju v konečno zmago, ki vse navdaja.

Proti nesramnim ženskam. „Pravo Lidu“ poroča iz Kuttenberga na Češkem: Pri nas morajo ženske, katere se ponoči zaradi vlačugarstva aretira, naslednji dan kot kazen javne ceste pometati. Nekaj žensk iz „boljših“ družin se je proti tej pač sramotni, v ostalem pa jako zdravi kazni uprl; tem ženskam se je vsled tega zapovedalo, da morajo tla in stopnice v občinskih ter javnih hišah čistiti... Ta odredba se nam zdi izredno pametna in bi jo prav toplo tudi za naše kraje priporočali. Kajti tudi pri nas je dovolj žensk, katere mislijo, da jim daje vojna pravico za vsako svinjarijo. Take ženske, ki ne delajo samo sebi, marveč tudi svojemu možu in svojim nedolžnim otrokom sramoto, postajajo sicer naravnost javni škandal in javna nevarnost, ker so tudi najljubše razširjevate lice kužnih bolezni. Zato je v javnem interesu, ako se jih najstrožje kaznuje!

Policijski pes na prodaj. Črno-rujavi, 1^{3/4} leta star, izredno lepi in veliki čistokrvni Dobermann-pes, s „Stammbaum“, napol dresiran po Mossovih metodih, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Vprašati je v mestni policijski stražnici v Ptuju.

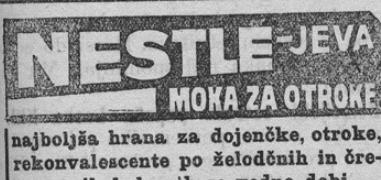
Pri lovju na race utonil. je oficirski sluga Pavel Maček v Slov. Bistrici. Vkljub svrhu šel je pregloboko v Skerbinschekov bajer. Njegov gospod je takoj za njim skočil, pa ga ni mogel več rešiti.

Velika rudarska nesreča. „Berliner Tagblatt“ poroča, da se je zgodila v jami za žveplo Germi in pri Palermu na Italijanskem velika rudarska nesreča. Podrla se je namreč več sahtov; pri temu je bilo zasutih 200 delavcev. Pričelo se je baje takoj z rešilnimi deli; ali doslej se ni posrečilo, niti enega moža rešiti.

Nedolžno obdeljen. Koroškim listom poročajo od merodajne strani: Cela vrsta okoliščin, ki so kazale na zločin vohunstva, vodila je pred nekaj časom k arretaciji advokata dr. Jakoba Hon in Beljaku. Najnatančnejša izvršitev vojaških poizvedb je bila vsled važnosti te zadeve potrebna. Otežena je bila poleg tega vsled gotovih neprijetnih okoliščin. Glavno neki podrejeni vojaški policijski organ, ki je, medtem razkrinkan, zaradi zločina zlorabe uradne sile v daljšo ječo obsojen, je tudi v tej stvari s svojim poročanjem pojasnitve bistveno oviral. Vendar se je posrečilo, zadevo pojasniti. Izkažala se je popolna nedolžnost dr. Hon, ki je bil takoj iz zapora izpuščen. Dr. Jakob Hon in njegova družina so prišli iz postopanja brez maledžak svoji časti.“

Ljubezenska žalojiga. Iz Trbovlja se poroča: Dne 16. t. m. skočila je delavka Ana Kranjc iz Loke v Savo in je izginila v valovu. En dan pozneje skočil je rudar Alojz Kermelj v bližini rudniškega kolo dvora v Trbovljah v Savo in je istotako utonil. Nesrečna ljubezen in pa bolezen sta gnali ta par v smrt.

Lase ji je postrigel. V Budini pri Ptiju stanovala je še precej mlada in še bolj vročekrvena ženka imenom Alojzija Kuhar. Vesela Lojza je mati večih otrok, ali za otroke se ne briga toliko, kakor za moške. Med moškimi ima pa tudi vse druge rajše nego svojega lastnega moža. Ko je njen mož infanterist Anton Kuhar odsel v vojsko, je z veselo Lojzo še pravo življenje pričelo. Oj ta soldaška sukna, — to je bila vedna

najboljša hrana za dojenčke, otroke, rekonvalescente po želodnih in črevnih boleznih se vedno dobi.

Poskusna doza in podrobna zdravniška brošura o oskrbi otrok zastavljen je Nestle's Kindermilch-Gesellschaft, Dunaj I., Biberstrasse 49 a. 261/1

Ob priliki novega polletja

prosimо cenjene odjemalce, da naj takoj zaoštovalo svojo naročino poravnajo, ker bi se jim moralno drugače list vstaviti. Gotovo je, da je

„Štajerc“

danes ne samo najboljši in najobširnejši, marveč tudi najcenejši tednik za priprosto ljudstvo na Štajerskem in Koroškem. Vedno je

zastopal ljudstvo,

zato pa prosimo, da tudi odjemalci napravljenu svoje dolžnosti izpolnijo.

Razno.

Dve leti vojne. Te dni je poteklo dvoje let, odkar se je zapričela grozovita ta svetovna vojna. Dne 23. julija 1914 je namreč izročil c. k. avstrijski poslanec Giesl v Belgradu srbski vladu avstro-ogrski ultimatum, ki se je tičal zlasti opravičenih naših zahtev glede umora prestolonasledniške dvojice. Dne 25. julija ob 6. uri zvečer je srbska vladna